

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ant. Augustini Archiep. Tarracon. De Emendatione Gratiani Libri Duo

Agustín, Antonio

Dvisbvirgi ad Rhenvm ; Arnhemii, 1676

IX. De eadem re.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10603

væ synodi crediderit aliquis esse ex nona synodo. A. Ludere mihi videntur, qui hæc dicunt. ¹¹ De aliis dices, cum libebit.

De eadem Re.

DIALOGUS NONUS.

Cum Pontificalem librum non editum ad te nuper adlatum in manibus haberem, incidi in extrema tempora *Innocentii tertii*; illic inveni mentionem Gratiani fieri his verbis, quæ tibi melius in libro ipso indicavero, quia sunt quædam mihi valde ignota. A. Ostende locum. neque enim ingratum erit de Gratiani vita, aut tempore cognoscere. C. *Hoc anno scilicet MCCXV. Gratianus monachus de Clusa civitate*

---

¹¹ Gratiani verba sunt ante caput I. causa 20. q. I. in eodem libro. Probat auctoritate nonæ synodi. Firma autem &c. In notis est. Nonæ] In nonnullis vetustis exemplaribus est, octavæ. Verum in octava ab Hadriano II. habita non habetur, sed in libro B. Basilii de institutis monachor. Ruffino interprete c. 8. Similia etiam sunt apud eundem B. Basilium in regulis fusius disputatis c. 15. Ac perfecta) Hæc non sunt in eo B. Basilii loco.

ate Tuscia natus Decretum composuit, ut dicit
Hugon feria q. VI. c. for. Floret etiam Magister
Petrus Lombardus, qui sententias composuit. B.
 Si hæc vera sunt, cur in eo libro nihil est post
 Innocentium minorem conscriptum? Certiora
 sunt, quæ alii de Eugenio tertio referunt, &
 ab eodem Gratiano scribunt mentionem fieri
 anni MCL. A. Quærat^r locus in formulis ap-
 pellationem & apostolorum. B. In libro Anto-
 nii Democharis^a sic est. *pridie kalendas Maji*
anno domin. incarnation. MCLXI. indictio IV. &
in marg. alias MCV. feria IV. His addit Contius.
 Sic in meo manu scripto. C. In alia veteri edi-
 tione est etiam *MCV. fran. IV.* (inepte pro *feria*
quarta) & in scholiis. *MCV.* Dicit Hugo, quod
 hic est falsa littera, quia non sunt tot anni, quod
 liber iste compositus fuit. Fuit enim editus docente
 Fac. Bonon. in legib. & Alex. in theologia, qui fuit
 postea Papa Alex. III. & fuit anno domini MCL.
 ut ex chronicis patet. A. Habeo alia scholia vetu-
 stiora. Cura, ut liber adferatur. C. Eadem est
 scriptura numeri *MCV. feria IV.* & in margine
 hæc sunt. *Non currebat annus iste incarnationis*
tempore Gratiani, cum & ipse inseruit huic operi
capitula Innocentii secundi, qui paulo precessit A-
lex. contemporaneum Gratiano. A. Ex his appa-
 ret, deceptum fuisse illum historicum, & pro

Hugone,

^a 2. q. 6. c. 30. post appellationem. p. forma.

Hugone, sive Hugucione secunda quest. vi. c. forma,
 illa monstra peperisse. C. An obsecro te, idem
 ille est, qui H. notatur in scholiis? A. Ego
 eundem esse arbitror. ¹ Sed nos ad *octavam sy-*
nodum

I Verba Gratiani sunt in Gregoriano libro cap.
 31. Romanis, Post appellationem. vers. Forma Apo-
 stolor. 2. q. 6. Pridie Kal. Maji anno Domini in-
 carnationis MCXLI. Indictione quarta. In no-
 tis est. MCXLI.) In vulgatis erat MCLXI qui
 numerus, ut recte in glossa dicitur, constare
 non potest. Quod etiam confirmatur; quia
 quarta indictio, de qua hic est mentio, non
 convenit cum anno illo. In manuscriptis au-
 tem, cum varia sit lectio, hæc visa est melior,
 quæ notarum tantum transpositione restitui po-
 tuit, & quarta indictio cum hoc anno concur-
 rit. In scholiis. MCXLI.) Dicit Hugo, quod hic
 est &c. ut in dialogo. In admonitione ante Gra-
 tiani verba, præter ea, quæ retulimus lib. I. addit. I.
 hæc sunt. In Chronico, quod inscribitur Pomæ-
 rium ecclesiæ Rhavennatis, qui liber in biblio-
 theca Vaticana servatur, hæc de Gratiano legun-
 tur. Anno Christi MCLI. Gratianus monachus
 de Classa (in marg. est, Alii Clusio, alii Ginsa)
 civitate Thusciæ natus, Decretum composuit
 apud Bononiam in monasterio sancti Felicis.
 Idem testatur Hugutio vetustissimus hujus co-
 dicis

nodum revertamur. B. *Causa* xx. *quæstione* *secunda extrema* ^a sunt quædam verba, quæ ex *synodo nona* Gratianus refert, ex *Isidoro* liber *Tarracon.* ^b sed *Basilii* verba sunt in *monachor. instunt. cap. iix.* interprete *Rufino.* ² *Causa* xxvi.

^a 20. q. 2. c. ult. ^b *Tarrac. lib. 6. cap. 260.*

dicis interpretis *secunda quæstione sexta cap. Post appellationem.* & *Vincentius* in libro *historiarum* bis, *semel* libro *vigesimo tertio cap. 31.* loquens de *Isidoro.* & iterum *lib. 25 c. 84.* agens de *Ivone,* & aliis *decretorum* *collectoribus* & *sanctus Antoninus* *par. 3. histor. tit. 18. c. 6.* *Trittemius* vero in libro de *scriptoribus ecclesiasticis* *Gratianum* agnoscit *hujus collectionis auctorem;* itemque in libro *secundo* de *viris illustribus ordinis sancti Benedicti:* quo tamen loco addit (*ipsam* fortasse *operis inceptionem* spectans fuisse) ab eo compositum *anno Domini MCXXVII.* Hanc *collectionem Innocentius tertius* in *epistola* ad *Archiepiscopum Compostellan.* vocat *Corpus Decretorum.*

² *Capitis quarti sive extremi,* *Oportet infantes.* 20. q. 2. in eodem libro hæc *inscriptio* est. Unde in *nona synodo* legitur. *In margine* est. al. *octava.* Et in *notis* Est in eodem libello *B. Basilii,* & eodem capite, in quo est *c. firma.* supra ead. q. 1. & sequitur continenter post illud. (*Vide paulo ante dial. 8. addit. II.*)

xxvi. *quest. vii.* ^a multa capita sunt *octavae synodo* inscripta, quæ *Basilio* inscribi debuerunt *primo* excepto, quod incertum est. Sine inscriptione refert *Pænitentiale Romanum*. ^b Videtur esse epitome *capitis xxxi. concilii Carthaginensis III.* ut in notis tuis inveni. Aliud caput ^c selecti viri *Basilii* esse existimant *in epist. ad Amphilochium capite LXXIII.* sine inscriptione est in eodem *Pænitentiali*. ³ *Tertium caput* ^d ex dictis

^a 26. q. 7. c. 7. *pro qualitate.* ^b *Pænit. Roman. tit. 9. c. 10.* ^c *d. q. 7. c. 8. hoc fit.* ^d *d. q. 7. c. 9. pænitentem.*

³ *Inscriptio capitis 7. Pro qualitate 26. q. 7. in eodem libro hæc est. Unde in octava synodo legitur. In notis est. Videri potest sumptum ex regulis brevioribus B. Basilii. c. 106. quod notatum alibi est evenire in iis capitibus, quæ ex octava synodo citantur. Capitis 8. Hoc fit e. q. inscriptio sola voce ITEM constat. In margine est. Smaragdus in regulis B. Benedicti c. 24. In notis. Caput hoc habetur in libello beati Basilii de institutis monachor. Rufino interprete c. 90. ibi enim ultima interrogatio est hæc. Qualib. correptionibus &c. Responsio. Hoc fit &c. Itaque ex Interrogatione, & responsione confectum est hoc caput; sicut & duo sequentia, quæ apud eundem Ruffinum leguntur.*

dictis *Basilii Episcopi*, inscribunt Burchardus, ^a
& Ivo. ^b & in margine Ivonis legi, *In regulis
brevioribus respon. ad interrog. VIII.* Hoc idem
selectis viris probatur. *Quartum caput*, ^c cujus
initium est *Affectum*, eisdem *regulis* adscribunt
capite v. *Quintum caput* ^d Burchard. ^e & Ivo, ^f
ex dictis *Augustini*, inscribunt; Romani *Basi-
lio in regulis brevioribus cap. IX.* ⁴ A. Laudanda
est

^a *Burc. lib. 19. c. 39.* ^b *Ivo par. 15. c. 55. de-
cret.* ^c *e. q. c. 10. affectum.* ^d *e. q. c. 11. erga eum.*
^e *Burc. lib. 19. c. 64.* ^f *Ivo par. 15. c. 78. dec.*

⁴ *Ejusdem quest. c. 9. Penitentem. in eodem li-
bro hac pro inscriptione habet verba. ex eadem sy-
nodo evidenter ostenditur, cum dicitur. In
margine est. Burc. l. 19. c. 39. Ivo par. 15. c. 55.
In notis. Burchardus, & Ivo citant ex dictis
Basilii Episcopi, & in regulis illius brevioribus
numero 8. est sententia hujus capituli: quod ta-
men acceptum videtur ex c. 24. ejusdem libelli
de institutis monachor. Ubi secunda interro-
gatio sic habet. Pœnitentes &c. Responsio. Si-
cut Dominus &c. Ante caput 10. Affectum illum.
e. q. est vox ITEM pro inscriptione. Et in notis est.
Sententia hujus capituli est in regulis breviori-
bus num. 5. Acceptum tamen videtur ex c. 19.
ejusdem commemorati libelli: in quo hac est
interrogatio. Quomodo quis debet &c. Re-
sponso.*

est maxime horum Patrum diligentia. B. Ad-
huc audies alia eadem ratione recte mutata.
Caussa xxvii. quest. ii. a ex viii. synodo caput
illud inscripserat Gratianus, cuius initium, *Si*
quis conjugatus. Ex dictis *Basilii Episcopi*, Bur-
chard.^b Ivo,^c & Anselmus^d *Basilii* tantum no-
men est in libro *Cæsaraugustano* ^e *Pars epist.*
Alexandri secundi ad Landulfum est in Panor-
mia, & in excerptionibus Ivonis, ^f cuius ini-

E e tium

^a 27. q. 2. c. 21. si quis. ^b *Burc. lib. 9. cap. 45.*
^c *Ivo par. 8. c. 183. dec.* ^d *Anf. lib. 10. c. 20.* ^e *Cæs.*
lib. 10. c. 65. ^f *Ivo lib. 6. tit. 5. c. 11. panor. &*
par. 8. c. 220. decr.

sponsio. Affectum illum &c. Castos] Antea le-
gebatur *cautos emendatum est ex libello Ruf-*
fini in vulgata est contaminatos, Græce ἀγνός.
Ante caput II. Erga eum. e. q. est etiam vox ITEM.
Et in margine est. Burc. l. 19. c. 64. Ivo par. 15.
c. 78. Et in notis. Hoc etiam habetur in regulis
brevioribus num. 9. In eodem vero libello e.
24. ultima interrogatio est hæc. Erga eum &c.
Responsio. Sicut præcepit &c. Apud Burchar-
dum, & Ivonem, qui hoc citant ex dictis Au-
gustini, initium sic habet. Erga eum, qui pro
peccato commisso non pænitet, tales &c. quod
magis convenit cum prædicta interrogazione,
quam quomodo est apud Gratianum.

rium *Notificasti*: & post alia à Gratiano^a etiam
relata hæc sunt. *Sanctus enim Basilius de hac re
taliter dicit. Si quis conjugatus &c.* Selectis viris
placuit: *Basilius in regulis fufius disputatis cap. XII.
C.* Quid est, quod in margine Ivonis legitur:
*Ex synodo VIII. sub Photio Constant. celebrata pe-
nultimo canone, cui aliquot interfuere Episcopi Ba-
silii nomine?* B. Unde hæc sumpta sint, ignoro. ⁵

Caput

^a 33. q. 5. c. 2.

⁵ Hæc etiam est inscriptio cap. 22. Romanis, cu-
jus initium est, *Si quis conjugatus. 27. q. 2.* Item ex
octava synodo. *In margine hæc sunt. Sent. ibid.
(hoc est, Sent. 4. dist. 27.) Poly. ibid. (id est, l. 6.
tit. 4.) Ans. l. 10. c. 20. Burc. l. 9. c. 45. Ivo
p. 8. c. 183. & 220. Pann. l. 6. c. 85. In notis
est. Si quis conjugatus]* Hæc usque ad verl.
Nam si illo. habentur apud B. Basilium in re-
gulis fufius disputatis c. 12. Burchardus qui-
dem, Polycarpus, & Ivo par. 8. c. 183. citant
totum hoc caput ex dictis Basilii. Idem vero
Ivo c. 220. & auctor Pannormiæ citant episto-
lam Alexandri secundi Landulpho scriptam, in
qua hoc idem ex B. Basilio refertur. Et pars
prior illius epistolæ refertur infra 33. q. 5. *No-
tificasti. Inscriptio cap. 2. Notificasti. de quo supra,
hæc est.* Item Alexander Papa II. Landulpho in
Corfica. *Et in margine est. Ivo p. 8. c. 220. Pann.
l. 6. c. 85.*

Caput primum dist. 11. de penitentia^a non octava synodi est, ut Gratianus refert, sed Basilii in regulis brevioribus capite CCXXCIX. Extremum est caput xxv. de consecrat. dist. 11.^b quod Gratianus ita inscripsit: ex octava synodo Basilii Episcopus dixit. Id etiam inveniri in regulis brevioribus Basilii testantur. A. Quoto capite? B. Id etiam ignoro, quia is liber nondum à me lectus est, sed in quadam sceda est cap. 172.^c A. Non omnia possumus omnes. Haftenus de octava
 E e 2   synodo.

^a De pen. d. 2. c. 1. ^b De consecrat. d. 2. c. 25. timorem.

6 De pœnitent. distinct. 11. cap. 1. inscriptio in eodem libro Romano est. Item ex octava synodo. Si quis semel &c. In notis est. Habetur in libro de institutis monachorum interprete Ruffino c. 22. ex Basilio in regulis brevioribus numero 289. Inscriptio cap. 25. de consecr. dist. 2. hæc est. Item ex octava synodo. Basilii Episcopus dixit. Timorem docet nos &c. In marg. hæc sunt. Ex Basilii regulis brevioribus c. 172. Et in notis. Hoc Basilii caput est ex versione Ruffini c. 70. quibusdam tamen omissis. Ex hac autem citatione, quam nunc affert Gratianus, & aliis ejusdem locis, ut alibi dictum est, videtur posse colligi, regulas illas B. Basilii post octavam synodum in codice, quo Gratianus usus est, fuisse collocatas.

Synodo. Habesne aliquid ex *Capitularibus Imperatorum*, præter ea, quæ ante discessum tuum tibi ostenderam missa mihi à Latino Latinio, & à Petro Ciacconio? B. Volumen attuli *Capitularium* quorundam Imperatorum post septem illos libros quos nosti, editorum. Sed exceptis duobus ad Gratiani emendationem non pertinent. A. Duo illa, quæ sunt? B. Ex *concilio trecensi* sub Joanne VIII. item ex *Fulberto Episcopo Carnotensi* de forma fidelitatis, quem *Philibertum Episcopum* Gratianus ^a appellat. sed *Fulbertus* dicitur in Panormia veteri Ivonis, ^b *Silbertus* in edita, *Fulbertus* rectè dicitur in Ivonis excerptionibus, & in libro Cæsaraugustano. ^c Illud quoque didicimus ex hoc libro *Capitularium*, ad quem hæc epistula Fulberti missa sit, & nomen ecclesiæ, cujus Episcopus erat, quæ ceteri omiserant. A. Recita verba. B. *De forma fidelitatis inter dominum & fidelem suum. Glorioso Duci Aquitanorum Willelmo Fulbertus Carnotensis Episcopus orationis suffragium. De forma fidelitatis aliquid scribere monuit &c.* C. Suntne hæc sumpta ex libro feudorum, an post Gratianum illic scripta? B. Joannes Tritemius hunc Fulbertum, sive Fulpertum

^a q. 15. c. 18. de forma. ^b Ivo lib. 8. tit. 8. c. 33. pap. & par. 12. cap. 76. decr. ^c Cæs. lib. 6. c. 22.

ait fuisse sub Henrico primo Imperatore anno plus minus Christi MX. Sic apparet antiquiorem fuisse Ivone Carnotensi, & Gratiano, post quos fuerunt Gerardus & Obertus, qui librum feudorum scripserunt sub Friderico primo, qui anno Christi MCXC. mortuus esse dicitur. A. Gratum est hæc reperta esse, quæ me diu quærentem fefellerunt. Et memini à me doctum virum in Sicilia petiisse, ut si quid de hac Philiberti epistula comperissem, sic enim appellari putabamus, eum certiozem facerem. 7 De concilio Trecenti videamus, de quo in libro *Armoine de gestis Francorum*^a scio aliquid referri. B. Ita est, ut dicis. Sed apud Gratianum non multa verba sunt, si cum Ivone & aliis conferamus; in veteri autem libro aliis verbis concilii senten-

E e 3 tia

^a Lib. 5. c. 37. 17. q. 4. c. 21. quisquis.

7 Gratianus ante caput 18. De forma. 22. q. 5. in eodem libro ita scribit. De forma vero fidelitatis &c. Sic invenitur in epistola Fulberti Episcopi. In margine hæc sunt. In usibus feudorum lib. 2. tit. 6. Ivo par. 12. c. 76. Pann. l 8. c. 122. Et in notis. Epistola hæc Fulberti missa est è Gallia, descripta ex vetusto codice ecclesiæ Belvacensis: cujus hic est titulus. Glorioso Duci Aquitanorum W. Fulbertus Carnotensis Episcopus orationis suffragium.

tia conscripta est. Est autem operæpretium conferre singulorum capitum inscriptiones. Unde *Foannes Papa VIII.* scribit omnibus Episcopis. sic *Gratianus*: at *Ivo*.^a *Foannes VIII.* in libro *Gothicæ legis*. Sine inscriptione liber *Cæsaraugustan.*^b initio libri septimi. *Foannes Papa VIII.* est apud *Anselmum*.^c In veteri libro hæc inscriptio legitur. *Lex sacrilegum edita à Foanne Papa coram serenissimo Ludovico Imperatore, & Episcopis LIII. in concilio Trecacensi, & eorum auctoritate juncta Gothicæ legi, Per defectum sacrilegii.* Addam si placet, initium ex eodem libro, ut certius testimonium habeamus. *Foannes Episcopus servus servorum Dei omnibus Episcopis per Narbonensem, atque Hispanicas provincias consistentibus Abbatibus, presbyteris, cunctisque simul ordinibus divino ministerio mancipatis, necnon Comitibus, Vicecomitibus, Vicarius, Centenarius, Judicibus & omnibus in potestatibus constitutis, & omni populo, & cuncta simul generali ecclesie salutem carissimam cum benedictione Apostolica. Auctore omnipotenti Deo mediante, incarnationis D.N. Jesu Christi (an.) DCCCLXXXVIII. xv. Kalen. Sept. Indict. 1. Domino videlicet Ludovico sereniss. Rege an. 1. actum est hoc à nobis apud urbem Tre-*

^a *Ivo lib. 2. tit. 8. c. 1. & 2. par. & par. 3. c. 98. Decr.* ^b *Cæs. lib. 7. c. 1.* ^c *Ans. lib. 5. c. 40. & 46.*

chas pro statu sanctæ Dei ecclesiæ synodale concilium
 &c. A. Rectene anni cum Indictione conveniunt? B. Minime conveniunt, & suspicor in utroque numero erratum esse, atque ita mutandum, an. DCCCLXXVIII. Indict. xi. quod existimo Aimoini verbis confirmari libro v. cap. xxxviii. Apud Ivonem in excerptionibus ita est. *Joannes Episcopus S. S. D. omnibus Episcopis, Comitibus, Vicecomitibus, Centenariis, Judicibus catholicis in Hispania & Gothia, & provinciis degentibus omnique populo occidentali catholico salutem, & Apost. bened. Noveritis dilectiss. filii, quia nos pro statu sanctæ Dei ecclesiæ jussimus congregari synodale concilium apud urbem Trechas, ubi sedentibus nobis in corona venit &c. Sineboldus sanctæ primæ sedis Narbonensis Episcopus cum suis suffraganeis Episcopis, & detulit nobis librum Gothiæ legis, ubi nihil habeatur de sacrilegiis &c. In libro Cæsaraugust. Ivonis verba sunt his excerptis. & Gothia provincia degentib. item Sigeboldus, pro Sineboldus. & habebatur, pro habeatur. Multa in utroque libro sunt omissa, & hæc ipsa aliis verbis dicuntur: quorum initium est. Inter cætera autem oblati sunt in eodem nobis concilio primum à Segebodo Narbonensis ecclesiæ Metropolitanæ proclamationis libellus &c. A. Magna varietas est. Sed de verbis à Gratiano relatis videamus. Sequitur Gratianus Ivonis, an alterius*

rius libri editionem? B. Ivonis, cujus nomine duo libri nuncupantur, quos te video *Panormiam*, & *Excerptiones* appellare, & dubitare, utrum ejusdem sint scriptoris. Panormia usus fortasse est Gratianus, *Excerptiones* non vidisse existimo. In hoc capite *Excerptionum* libri ordinem secutus videtur, cum præpostere essent duo capita in Panormia collocata. Initium primi capitis est, *Sacrilegium enim committitur*; quæ verba Contius Gratiani esse credidit; initium secundi, *Inspectis legibus Romanis*. Ante vocem *Sacrilegium*, in *Excerptionibus* est: *Hucusque Lex Papæ*. quæ in fine capitis posterioris sunt in Panormia. In libro Cæsaraugustano vox *Hucusque*, sola est. In veteri libro omnia aliis verbis explanantur, & illa omittuntur, *Sacrilegium enim committitur &c.* De varietate pœnarum, sive multarum in raptores agitur. triplicem fuisse dicitur, ante Justinianum XII. auri librar. à Justiniano V. auri obryzi librar. à Karolo XXX. librar. examinati argenti constitutam. Hæc lenissima pœna, sed usu abrogata, restituitur, & DC. solidorum esse declaratur. *Præsenti*, inquit, *ideo confirmamus edicto, ut cujuscumque sit homo gentis, vel ordinis, cujuscumque sit legis, vel patriæ judex, si in pervasores, aut violatores ecclesiasticarum rerum legem superius statutam, id est, DC. solidor. summam judicare no-*
luerit;

luerit; aut peruasor, sive violator, si pulsatus ab Episcopo, vel Abbate, seu advocatus ecclesie, persolvere noluerit: primum tertio, secundum Domini vocem admoniti, si non emendaverint, à ceterorum Christianorum communione sint separati &c. Apud Ivonem post relatas multas Justiniani & Caroli, videlicet, inquit, in triginta libras argenti examinati, id est sexcentorum solidorum summam argenti purissimi, ideoque quisquis inventus fuerit reus sacrilegi, istam leniorem compositionem emendet ipsis Episcopis, vel Abbatibus, sive personis, ad quos † querimonia sacrilegi juste pertinuerit, &c. Eadem sunt in libro Cæsaraug. Videtis igitur Gratianum horum verborum partem retulisse, partem omisisse. de triginta enim libris retulit, de DC. solidis nihil dixit, neque de excommunicatione. In fine hujus capituli in veteri libro est. *Et subscripserunt Joannes Episcopus servus servorum Dei cum decem Archiepiscopis, & XLI. Episcopis.*⁸ A. De ceteris aliud erit dicendi tempus. nunc nobis surgendum est.

E e 5

De

† quas.

⁸ Caput 21. *Quisquis inventus.* 17. q. 4. in eodem libro ita inscribitur. Unde Joannes Papa octavus scribit omnibus Episcopis. *In notis hæc sunt.* In epistola manuscripta Joannis octavi, scripta Episcopis, & Abbatibus per Narbonensem,

sem 2

*De Capitularibus Caroli & Ludovici,
& aliorum Imperatorum.*

DIALOGUS DECIMUS.

C Legis Gothiæ heri mentio facta est Joannis II. tempore, quo jam Gothi in Hispania regnare desierant ante annos fere CLXX. An non amisso regno leges etiam abrogatæ sunt? Cur in hoc jubetur concilio, ut in Hispania, & Gothia hoc decretum addatur *legi Gothica*? Quid Gallis cum Gothia commune fuit? An nonne vides Narbonensem Antistitem hoc petere? Narbonensis Gallia aliquando Gothia dicta

fem, & Hispanicas provincias constitutis, præcipitur observari lex contra sacrilegos in concilio Trecafensi edita coram Ludovico Imp. & quinquaginta tribus Episcopis. Diversa autem sunt istius epistolæ verba ab iis, quæ recitantur & à Gratiano, & à ceteris collectoribus: sed eadem sententia. *In margine est.* Anf. l. 8. c. 40. Poly. l. 6. tit. 10. Ivo par. 3. c. 98. Pann. l. 2. c. 80. & 79. *Et vers.* Idem. *Si quis domum.* supra II. q. 3. ad mensam. Anf. l. 5. c. 52. *Et vers.* *Si qui monasteria.* Anf. l. 5. c. 47. Burc. l. II. c. 22. Ivo p. 3. c. 124. & p. 14. c. 96. Simile in Meldensi c. 60.